

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

ГИМНАЗИСКО ОБРАЗОВАНИЕ

НАСТАВНА ПРОГРАМА ПО

РУСКИ ЈАЗИК

ИЗБОРЕН ПРЕДМЕТ

ЗА IV ГОДИНА

Скопје, 2003 година

Сиг. 0801-40-1

Инв. Бр. 1/9

Наставната програма ја одобри (донесе) Министерот за образование и наука со решение бр. 07-8142/1 од 24.12.2003 година.

1. ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТОЦИ

1.1. Назив на наставниот предмет: РУСКИ ЈАЗИК

1.2. Вид на средно образование: гимназиско

1.3. Година: четврта

1.4. Број на часови

неделно: 3 часа

годишно: 99 часа

1.5. Статус на наставниот предмет: избран

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

2.1. Општа цел (општа цел на програмата од III-IV година)

Целта на наставата по руски јазик, како трет странски јазик, е да го подигне општообразовното и културното ниво на ученикот, да ја прошири можноста за комуницирање во секојдневниот контекст и да ја развие личноста и креативноста на ученикот.

2.2. Општи цели (општи цели на програмата од III-IV година)

Конкретниот придонес кон оваа цел е ученикот:

- ◆ да стекне самодоверба и да развие повисока свест за себеси при читање, пишување, зборување и слушање на руски јазик;
- ◆ ученикот со својата способност за комуницирање на руски јазик, да биде подготвен за перманентно учење и личен развој низ интеракција со подрачјата надвор од Македонија;
- ◆ преку применетата методологија во процесот на учење на рускиот јазик да развие општи, лични вештини како што се: решавање проблеми, способност за соработка, прилагодливост и креативност;
- ◆ да се развие во личност со порамномерен развој на когнитивното, психомоторното и афективното (емоционалното) однесување, што е важно за неговата улога како позитивен, критички член на демократското општество.

2.3. Посебни цели

По реализацијата на Наставната програма ученикот ќе може:

- да комуницира по устен и писмен пат на руски јазик во едноставни ситуации од секојдневието, разликувајќи и применувајќи ги: карактеристичните фонеме, акцентот, интонацијата, како и комуникативните модели и јазичните елементи;

- да се здобие со одреден социо-лингвистички фонд на знаења којшто ќе му помогне да владее со различни комуникативни ситуации;
- да биде подготвен за понатамошно образование во институциите на високото образование на професионално и научно поле;
- да се запознае со културните карактеристики на Русија и другите земји и народи, што ќе потпомогне во создавањето на меѓукултурна размена и толеранција, како и практична примена на знаењата.

3. ПОТРЕБНИ ПРЕТХОДНИ ЗНАЕЊА

За успешно следење и совладување на содржините, односно за постигнување на зацртаните цели, ученикот треба да ги има стекнатите вештини и знаењата предвидени во Наставната програма за трета година.

4. ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС

Процесот на учење на рускиот јазик го сочинуваат одреден број компоненти за кои подолу е дадена листа на конкретни цели и на дидактички насоки. Овие компоненти се: *Слушање, Зборување, Читање, Пишување, Комуникативни модели, Граматика, Вокабулар и Култура*. Оваа поделба укажува на тоа кои компоненти ги сочинуваат крајните јазични вештини што учениците треба да ги имаат усовершено по завршувањето на втората година на учење на јазикот. Меѓутоа, во образовниот процес овие компоненти не се обработуваат одделно или по оној редослед во кој се појавуваат во оваа Наставна програма. Во фактичката ситуација во која се одвива учењето, наставникот ќе ги интегрира различните компоненти, со што јазикот ќе се учи на функционален начин.

4.1. Структурирање на содржините за учење

Компонента 1: СЛУШАЊЕ

Конкретни цели на компонентата *Слушање* се ученикот:

- да ги негува способностите за препознавање и разликување на фонемите, акцентот, ритамот и интонацијата во рускиот фонетски систем;
- да ги развива способностите за идентификување на граматичките особености на говорниот јазик;
- да се оспособува да разбира и соодветно да реагира на подолги искази, пораки, информации, составени од познати јазични елементи;
- да се оспособува да идентификува конкретни информации во подолги текстови од општа тематика составени од познати јазични елементи;
- да ги негува способностите за разбирање говор преку поврзување на лингвистички со паралингвистички сигнали (интонација, акцент) и нелингвистички сигнали (гестикации).

Содржина	Конкретни цели	Примери	Дидактички насоки	Корелација меѓу содржините и меѓу предметите
Фонеме	Ученикот слухово да ги препознава сите фонеме во рускиот фонетски систем; да ги идентификува тврдите и меките согласки.	Целиот фонетски систем. Жить, шить, чаща, роца	Активности од типот на вежби со слушање аудио-снимки или изворни говорници и подвлекување графеми, односно зборови во минимални парови; идентификување фонетски симболи соодветни на гласовите итн.	Со предзнаењата од првиот, вториот странски јазик и мајчиниот.

<p>Зборови</p>	<p>Да го идентификува слухово акцентот во зборовите;</p> <p>да идентификува долги согласнички звуци во зборот;</p> <p>да разбира значење на напознат збор во познат контекст од општа тематика.</p>	<p>Дорога-дорога Узнаю-узнаю</p> <p>Из залива; в воду; под дубом</p> <p>На столе лежит кочан капусты. Я наливаю воды в кастрюлю и кладу ее, не забываю соль.</p>	<p>Вежби со слушање зборови од аудиоснимки или од наставник и вежби со повеќечлен избор од дадени дефиниции на зборови, синоними, антоними.</p>	<p>Со предзнаењата од првиот, вториот странски јазик и другите предмети.</p>
<p>Реченици</p>	<p>Да препознава интонација во разни видови реченици;</p> <p>да идентификува конкретни информации во по-долги текстови од општа тематика и познати јазични елементи;</p> <p>да разбира подолги усни инструкции, пораки, информации со познати јазични елементи.</p>	<p>Здравствуй, племя молодое, незнакомое! Уважаемый г. Николов.</p> <p>Вера историк. Она работает в музее, пишет статьи об истории Москвы, об архитектуре.</p> <p>Ваше письмо рассмотрели на заседании жилищной комиссии. Сообщаем, что Ваша просьба о получении новой квартиры удовлетворена.</p>	<p>Вежби со слушање реченици и идентификување на интонација;</p> <p>слушање куси текстови од аудио снимки или од наставникот и вежби со поврзување/подредување слики, точни/неточни искази.</p>	<p>Со предзнаењата од првиот, вториот странски јазик и мајчиниот.</p>

Компонента 2: ЗБОРУВАЊЕ

Конкретните цели на компонентата *Зборување* се ученикот:

- да се оспособи да ги изговора фонемите во рускиот фонетски систем, акцентот, ритмот, интонацијата;
- да се оспособи усно да комуницира во секојдневни ситуации применувајќи ги комуникативните модели и јазичните елементи предвидени за оваа година;
- да ги развива способностите за соодветно усно реагирање на она што го гледа, слуша или чита.

Содржини	Конкретни цели	Примери	Дидактички насоки	Корелација маѓу содржините и меѓу предметите
Фонем	Ученикот да ги изговара правилно фонемите од рускиот фонетски систем со акцент на карактеристичните фонем; - да го применува изговорот на тврдите и меките согласки.	Целиот фонетски систем; Здесь, степь, пенсия, жить, шить...	Активности од типот на вежби со слушање аудио-снимки или изворни говорници, повторување фонем. Вежби со репродукција и продукција на зборови.	Со предзнаењата од првиот, вториот странски јазик и мајчиниот.
Зборови	Да изговара зборови со правилен акцент.	Пропасть-пропасть; полки-полки		
Реченици	Да формира и искажува правилен став, мислење и да реагира на слушнатото;	-Алексей, не мешало бы тебе извиниться перед отцом. -А я не чувствую себя виноватым.	Вежби со продукција на куси и подолги искази, драматизација на дијалози, играње по улоги, опишување, раскажување.	Со предзнаењата од првиот, вториот странски јазик, мајчиниот и другите предмети.

	да прераскаже дадена информација, мислење, инструкција, користејќи познат вокабулар и јазични елементи.			
--	---	--	--	--

Компонента 3: ЧИТАЊЕ

Конкретни цели на компонентата *Читање* се ученикот:

- да ги развива способностите за препознавање на усно усвоени зборови во нивната графичка форма;
- да се оспособува да ги разликува јазичните елементи предвидени за оваа година во подолги и во сложени реченици;
- да ги развива способностите за идентификување конкретни информации во подолги текстови од општа тематика, составени од познати јазични елементи;
- да се оспособува да ја разбира главната идеја во подолги текстови од општа тематика, составени од познати јазични елементи.

Содржини	Конкретни цели	Примери	Дидактички насоки	Корелација меѓу содржините и меѓу предметите
Букви	Ученикот да ја препознава графичката на усно усвоени фонеме.	Желтый, рыба, щенок, день, юла.	Активности од типот на вежби со читање и идентификување, подвлекување графеме.	Со предзнаењата од рускиот јазик.
Зборови	Да ги изговара согласките пред меките согласки;	Сш, жш, сч, зч, зж, тс, стн, здн, вств...	Вежби со читање и препознавање на согласките;	Со предзнаењата од рускиот и првиот странски јазик.

<p>Реченици</p>	<p>да идентификува: хомоними; синоними; антоними;</p> <p>да го разбира значењето на непознат збор во познат контекст.</p> <p>Да разликува јазични елементи во подолги и посложени реченици;</p> <p>да го усовршува интонациското обликување;</p> <p>да идентификува конкретни информации во подолги текстови од општа тематика и познати јазични елементи;</p> <p>да разбира информации дадени преку табели, графикони.</p>	<p>Коса-руся; острая Смелый-храбрый Говорить-молчать</p> <p>Объявляется посадка на самолет ТУ 104.</p> <p>И вот нам захотелось посетить своего друга, который живет в Москве.</p> <p>Игорь любит музыку, а Нина? Она тоже.</p> <p>Самый большой дворец пионеров и школьников находится в Москве на Ленинских горах.</p>	<p>вежби со читање и подвлекување на конкретното барање.</p> <p>Вежби со читање, подвлекување зборови и делови од реченици, пополнување на зборови во реченици;</p> <p>читање избрани текстови и вежби со повеќечлен избор, одговарање на прашања, подредување реченици, поврзување слики со текст, давање наслови на текстови итн.</p>	<p>Со предзнаењата од првиот странски јазик, рускиот и мајчиниот.</p>
------------------------	---	---	---	---

Компонента 4: ПИШУВАЊЕ

Конкретни цели на компонентата *Пишување* се ученикот:

- да ги негува способностите за разбирање на односот фонема/графема;
- да ги развива способностите за пишување куси насочени состави во кои ќе искажува лични и други информации и пораки применувајќи ги комуникативните модели и јазични елементи предвидени за оваа година;
- да ги развива способностите за пишување куси насочени состави во кои ќе опишува или раскажува применувајќи ги комуникативните модели и јазичните елементи предвидени за оваа година;
- да ја усовршува правилната примена на интерпункциските знаци.

Содржини	Конкретни цели	Примери	Дидактички насоки	Корелација меѓу содржините и меѓу предметите
Букви	Ученикот правилно да ја применува графичката на фонемите.	Я, Щ, Ю, Э, Ъ, Ы, Й, ...	Активности од типот на вежби со пополнување испуштени букви во зборови.	Со предзнаењата од рускиот јазик.
Зборови	Да пишува правилно нови и познати зборови од општа тематика; да ги употребува правилно големите букви во зборот.	Афины, кафедра; хлеб, завтра, рассказ, жюри... Москва; Наталия Петровна Бондарчук.	Вежби со препишување зборови, подредување букви во зборови, пишување зборови по слики, диктат по зборови.	
Реченици	Да пополнува формулари и пишува куси насочени состави во кои ќе		Пополнување формулари, довршување реченици, комплетирање отво-	Со предзнаењата од рускиот и првиот странски јазик.

	<p>искажува лични информации и пораки, применувајќи соодветни комуникативни модели и интерпункциски знаци;</p> <p>да пишува куси насочени состави применувајќи комуникативни модели, јазични елементи и интерпункциски знаци.</p>	<p>Он сказал: “Я сделаю эту работу для тебя”.</p> <p>Он сказал, что сделает эту работу для меня.</p>	<p>рени дијалози, пишување пораки и писма;</p> <p>поврзување реченици со сврзници, опишување лица предмети, куки, градови, подредување реченици, пишување состави по дадени графички прикази, раскажување случки, куси биографии.</p>	
--	---	--	---	--

Компонента 5: КОМУНИКАТИВНИ МОДЕЛИ

Конкретни цели на компонентата *Комуникативни модели* се:

- ученикот да се оспособи да комуницира во секојдневни и едноставни ситуации применувајќи комуникативни модели во рамките на јазичните елементи предвидени за оваа година.

Содржини	Конкретни цели	Примери	Дидактички насоки	Корелација меѓу содржините и меѓу предметите
Изразување Обраќање	Да се обрати на позната и непозната личност;	Простите! Извитите! Будьте добры! Скажите пожалуйста! Послушайте, молодой человек! Девушка! Простите за беспокойство!	Активности од типот на вежби со соодветни комуникативни модели за дадена ситуација на релација: ученик-ученик; ученик-возрасен; возрасен-возрасен, со драматизација на дијалози, супституција, варијации на веќе обработени дијалози, играње по улоги итн.	Со предзнаењата од рускиот, првиот странски јазик, мајчиниот и другите предмети.
Изразување Утеха /сочувство	да изразува жалење и сочувство за нешто;	Мне жаль. Не волнуйтесь. Я вам соболезную. Примите мое глубокое соболезнование. Возьмите себя в руки.		
Изразување Одобрување/неодобрување	да изразува одобрување и неодобрување;	Хорошо. Чудесно. Прекрасно. Молодец. Умница. Нехорошо. Плохо. Неправильно так поступать.		
Изразување Желби	да искажува желби за секакви поводи;	Успехов вам. Счастья! Удачи! Счастливого пути! Ни пуха ни пера! За здоровье! Не забывайте! Заезжайте! Дайте о себе знать. Не помните лихом.		

Изразување Забрана	да искажува забрана за некое дејство;	Не разговаривать! Не шуметь! Не курить! Хватит. Здесь не положено ходить		
Изразување Жалење	да искажува поплака во врска со здравствената и емоционалната состојба;	Как плохо себя чувствую! У меня пропал аппетит. Мне не здоровится. Неважно себя чувствую.		
Изразување Чудење	да изразува зачуденост.	Вас это удивляет? Для вас это ново? Разве ты не уехал? Вам это странно? Где ты пропадаешь?		

Компонента 6: ГРАМАТИКА

Конкретни цели на компонентата *Грамаџика* се:

- ученикот да ги разбира јазичните елементи на рускиот јазик предвидени за оваа година и правилно да ги применува во најразлични комуникативни ситуации.

Содржини	Конкретни цели	Примери	Дидактички насоки	Корелација меѓу содржините и меѓу предметите
Именки	<p>Да препознава род и број на именки од странско потекло;</p> <p>да препознава род и број на географски имиња од странско потекло;</p> <p>да образува множина од именките од машки род на -енок; -енок;</p>	<p>Кино, шоссе, жюри, меню, купе, такси...</p> <p>Свободное Конго. Весь Токио.</p> <p>Ребенок-ребята; медвежонок-медвежата</p>	<p>Активности од типот на вежби со повеќецелен избор, поврзување на зборови или делови од реченицата, подредување зборови во реченици, пополнување и дополнување реченици, комбинирање и трансформации на зборови и реченици.</p>	<p>Со предзнаењата од првиот странски јазик и од мајчиниот.</p>
Заменки	<p>да образува и применува именки со суфиксите: <i>-чик, -иџел, -ост, -ание</i></p> <p>Да идентификува прашално-односни заменки.</p>	<p>Летчик, двигатель, скорость, нагревание, удаление, стерелизация</p> <p>Сколько, столько, несколько.</p>		
Придавки	<p>Да образува присвојни придавки;</p>	<p>Отцов-отцово-отцовы волчий-волчье-волчьи сестрин-сестрина-сестрины.</p>		

	<p>да образува кратка форма на придавките;</p> <p>да применува проста и сложена форма на суперлативот.</p>	<p>Ловкий-ловок умный-умен густой-густ</p> <p>Сильнейший-самый сильный-сильнее всех</p>		
Глаголи	<p>Да идентификува пасивни глаголски придавки и глаголски прилози.</p>	<p>Управляемый, говоря, смеясь, сказа-вши, принес-ши, подня-вшись</p>		
Броеви	<p>Да применува називи на мерни единици</p>	<p>1-миллиметров; 6-метров; 14-килограммов.</p>		
Реченици	<p>Да употребува безлични реченици.</p>	<p>Здесь дует. В зале нет свободных мест. По вечерам бывает шумно. Мне необходимо видеть вас.</p>		
Предлози	<p>Да применува предлози карактеристични за научен, деловен, публицистички стил.</p>	<p>В виде, в качестве, вследствие, по мере, при условии, независимо от, в результате.</p>		
Извици	<p>Да ги применува најчестите извици.</p>	<p>Ах, увы, ого, боже, браво, господи, вон, прочь.</p>		

Компонента 7: ВОКАБУЛАР

Конкретни цели на компонентата *Вокабулар* се ученикот:

- да го збогатува својот вокабулар со нови значења на веќе усвоени зборови и нови зборови и изрази за активна примена во комуникацијата;
- да ги негува способностите за служење со двојазичен речник.

Содржини	Конкретни цели	Примери	Дидктички насоки	Корелација меѓу содржините и меѓу предметите
<p>Лица</p> <p>Историски настани</p> <p>Современи комуникации</p> <p>Уметност</p> <p>Спорт и слободно време</p>	<p>Конкретните цели за ученикот соодветствуваат на конкретната задача на компонентата.</p>	<p>Физички опис, карактерни особини, желби, интереси, кариери, чувства.</p> <p>Поважни настани на 20-век.</p> <p>Телефонирање, компјутери, телевизија, печат, писма.</p> <p>Музика, муз.инструменти, правци во музиката, сликарство, литература.</p> <p>Видови спортови, хоби, колекционерство.</p>	<p>Активности со слушање и читање текстови и супституција, трансформација, подвлекување, илустрирање зборови, пополнување зборови во реченици, поврзување слики и зборови, одговарање на прашања, играње по улоги, игри и загатки и сл.</p>	<p>Со предзнаењата од рускиот и првиот странски јазик и другите предмети.</p>

Животни потреби		Облека(бои и мода); храна; оброци.		
Животна средина		Загадување на средината и нејзината заштита.		

Компонента 8: КУЛТУРА

Конкретни цели на компонентата *Култура* се:

- ученикот да се здобие со знаења и разбирање за некои социокултурни карактеристики на Русија преку содржините од вокабуларот и комуникативните модели предвидени за оваа година, заради градење позитивен став кон придонесот на сопствената и на другите култури за подобро меѓусебно разбирање и соработка.

Содржини	Конкретни цели	Примери	Дидактички насоки	Корелација меѓу содржините и меѓу предметите
Историско наследство	Конкретните цели за ученикот соодветствуваат на конкретната задача на компонентата.	Историски настани, легенди.	Активности со слушање и гледање избрани аудио, односно видеоснимки, читање текстови и поврзување слики со зборови и реченици, одговарање на прашања врз прочитан текст или видеоснимка, играње по улоги, игри и загатки итн.	Со признаењата од првиот странски јазик, рускиот и другите предмети.
Село и град		Опис, секојдневен живот, предности и недостатоци.		
Економски, еколошки прашања		Вработеност, невработеност; човекот и животната средина. Телефонирање, барање на личност, оставање		

Комуницирање		порака, писма формални/неформални.		
Литература		Усно и писмено излагање на содржина за прочитана книга, расказ.		

4.2. Наставни методи и активности на учење

Основни наставни методи

Основните методи што можат да се користат во наставата по руски јазик се методите што се заеднички за повеќето предмети, а тоа се: демонстрација, дискусија, решавање проблеми, самостојна работа на ученикот на проекти, учење преку сопствено откривање и други методи што ќе придонесат за развој на учењето. Сите тие треба да се применуваат во рамките на комуникативниот приод, кој претставува темел на современата настава по странски јазик, што не значи дека во процесот на учење не можат да најдат место и другите методи: природната (која е дизајнирана да развива основни комуникативни вештини), структуралната (според која граматичките структури се учат по одреден редослед) или аудиолингвалната (со која јазикот се учи преку формирање навики).

Активности на ученикот

Зависно од применетите методи во процесот на учењето активностите на ученикот се сведуваат на: слушање, прибележување, повторување, вежбање, читање, пишување, откривање односи и законитости, самостојно учење, проверување, применување работа во двојки и групи (симулации, игри по улоги, комуникативни игри), изработување домашни задачи, дискутирање, опишување, раскажување, сè со цел да се поттикнува креативноста на ученикот.

Активности на наставниците

Активностите на наставникот се состојат, главно, од: објаснување, пишување на табла, давање упатства, дискутирање, демонстрирање, поставување и одговарање на прашања, читање, зборување, оценување задачи, организирање работа во двојки и групи, правење забелешки, мотивирање, иновирање итн.

4.3. Организација и реализација на наставата

Наставата по предметот ќе се организира и реализира преку општообразовната настава во класични и специјализирани училници. Образовните активности се организирани во неделен распоред на часови.

4.4. Наставни средства и помагала

За поефикасно постигнување на целите, се применуваат разни наставни средства, помагала и материјали.

4.4.1. За содржините на предметот руски јазик се сугерираат следниве наставни средства и помагала: графоскоп, касетофон, ТВ/ видео, а по можност и мултимедиски пристап.

4.4.2. Книги и друг материјал за учениците.

1. Комплекти за паралелката од избрани учебнички системи со граматички вежби од разни издавачки куќи.
2. Комплет двојазични речници за паралелката (македонско-руски и руско-македонски).
3. Примероци на речник во слики.
4. Збирка од автентичен материјал на руски јазик;
општ материјал: - весници;
- странски списанија на руски јазик;
- списанија за млади;
- брошури.

Доколку постои опрема на располагање тогаш, исто така, и аудиовизуелен материјал на општи теми.

4.4.3. Книги и материјали за наставникот.

1. Примероци од горенаведените книги/ материјали за лична употреба.
2. Примероци од каталози на материјали за учење на рускијот јазик од разни издавачки куќи.
3. Претплата преку училиштето на релевантни интернационални списанија/ весници.
4. Пристап на Интернет во заедничка работна просторија.
5. Пристап до фотокопирни и други апарати за печатење.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Увидот во напредокот на знаењата и способностите на учениците да биде планиран, системски и перманентен, да се остварува во соработка со сите ученици во воспитно-образовниот процес. Проверката на знаењата и способностите на учениците да се реализира преку вообичаените инструменти за таа цел: активности за усна проверка (дијалози по дадена ситуација, драматизација итн.) тестови и писмени работи за проверка на писменоста. Оценувањето ќе се врши според **Правилникот за начинот на следење, проверување и оценување, полагање на испити и напредување на учениците во средното образование.**

6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

6.1. Основни карактеристики на наставниците

Наставникот по руски јазик треба да поседува лични, професионални и педагошки квалитети: да е физички и психички здрав, да го познава мајчиниот јазик, да нема говорни мани, да е комуникативен и отворен за соработка, да има позитивен став, ентузијазам и имагинативност, да е соодветно професионално образован, со или без работно искуство, да ја сака педагошката работа и да напредува во неа, да е добар организатор, да е креативен и способен за иновации во образовната технологија, мотивирање на учениците и сл.

6.2. Стандард за наставен кадар

1. Завршени студии по руски јазик и литература - наставна насока, VIII1 степен или руски јазик и книжевност VIII1 степен.

2. Завршени студии по руски јазик и литература - друга насока и да се здобил со педагошка, психолошка и методска подготовка на соодветен факултет, VIII1 степен.

6.3. Стандард за простор

За наставата по руски јазик во гимназиското образование се препорачува специјализирана училница со следна училничка инфраструктура:

- специјализирана училница;
- графоскоп;
- место за безбедно чување на комплетите за паралелката и препорачаните материјали (полицы или количка);
- касетофон и ТВ/ видео;
- пристап на Интернет.

7. ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА И НОСИТЕЛИ НА ИЗРАБОТКАТА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

7.1. Датум на изработка: ноември 2003 година

7.2. Состав на работната група:

- Георгина Јакимова, Биро за развој на образование, Скопје раководител
- проф. д-р Красимира Илиевска, Филолошки факултет, Катедра за руски јазик - Скопје
- Петар Радосавлевиќ, гимназија “Зеф Љуш Марку” - Скопје

8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Датум на воведување на новата наставна програма: 01.09.2004 година.

9. ОДОБРУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по руски јазик ја одобри (донесе): _____

_____ со решение бр. _____ од _____ година.